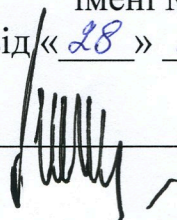

УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Михайла ДРАГОМАНОВА
НАУКОВА БІБЛІОТЕКА

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Рішенням Вченої ради
Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
№ 8 від «28» березня 2024 р.

 Віктор Андрущенко

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
імені Михайла Драгоманова
НА ПЕРІОД 2024 – 2028 рр.

Київ
2024

ВСТУП

Сучасні суспільні процеси вимагають від бібліотеки не лише збереження позитивної динаміки у сфері суспільно-освітньої трансформації але й руху у напрямі цифровізації для збереження і надання необмеженого доступу до інформаційних ресурсів. Завдання конструктивного реформування освіти, впровадження нових освітніх технологій, цифровізація зумовлюють потребу у трансформації та оптимізації наявної структури, осучаснення методів діяльності, зміцнення ресурсного потенціалу бібліотек ЗВО. Досягнення такої мети передбачає належний рівень управління та фінансування в бібліотечній сфері.

Наукова бібліотека (далі – Бібліотека) є структурним підрозділом Українського державного університету імені Михайла Драгоманова (далі – Університет).

Стратегія Бібліотеки розроблена в контексті «Стратегія розвитку Українського державного університету імені Михайла Драгоманова на 2023-2028 роки», відповідає всім нормативним актам, законам та не суперечить Статуту Університету.

Стратегія розвитку Бібліотеки визначає місію, візію, цінності, стратегічні завдання.

Місія

Бібліотека створює та розвиває комфортне і безпечне середовище для сприяння дослідницькому, освітньому, творчому процесам та саморозвитку. Бере участь у розбудові Університету як унікальної платформи підготовки висококваліфікованих фахівців для освіченого, доброчесного, інклюзивного та інноваційного суспільства. Разом із університетською спільнотою працює над створенням і підтримкою привабливого іміджу Університету.

Візія

Бібліотека – надійний учасник розвитку Університету дослідницького типу з академічними традиціями, сучасними науковими дослідженнями, високою якістю навчання; інтелектуальна, комунікаційна, інноваційна відкрита платформа.

Цінності

- **Люди та Команда.** Бібліотека - команда однодумців зі спільним баченням, спільними діями та спільними досягненнями, які поважають та довіряють один одному, відповідають один перед одним, цінують внесок кожного в реалізацію стратегії, сприяють реалізації професійного потенціалу кожного працівника.

- **Спільнота та Партнерство.** Бібліотека створює та розвиває середовище довіри, поваги та доброчесності, сприяє розвитку спільноти та спонукає до творення нових ідей; розширює партнерські зв'язки.

- **Відкритість та Доступність.** Бібліотека зручна для кожної людини, її ресурси та послуги максимально доступні; відкрита для спілкування з користувачами, колегами та партнерами.

- Користувачі та Послуги.• Кожен користувач Бібліотеки є унікальним і важливим, тому ми швидко та адекватно реагуємо на їхні запити, потреби та очікування, вдосконалюємо наші послуги, створюємо комфортні умови для навчання та досліджень, відповідаємо за якість наших ресурсів та сервісів.

- Розвиток та Інноваційність. Бібліотекарі постійно навчаються, вдосконалюють свій професійний рівень, обмінюються знаннями, проводять дослідження і впроваджують інновації.

- Академічна доброчесність. Бібліотека підтримує діяльність Університету щодо академічної доброчесності як базового принципу стандартів вищої освіти.

- Екологічність. Бібліотека підтримує реалізацію екологічних ініціатив та проектів Університету та партнерів, популяризує свідоме споживання.

СТРАТЕГІЧНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ БІБЛІОТЕКИ

НАПРЯМ 1. Підтримка освітньої та науково-дослідницької діяльності

Пріоритетне завдання університетської бібліотеки - інформаційна підтримка навчального та наукового процесів. Бібліотека пропонує викладачам, студентам і науковцям ресурси та інструменти; проводить просвітницькі заходи та індивідуальне консультування для ефективної організації навчання, викладання та досліджень з дотриманням академічної етики. Зважаючи на тренди в освіті та науці, а також на виклики, які загострилися в умовах воєнного стану, особлива увага приділяється цифровізації, розвитку відкритої науки (Open Science), відкритих освітніх ресурсів (Open Educational Resources (OER)), інтеграції Університету в міжнародне освітнє та наукове середовище.

ІНІЦІАТИВИ

Для студентів:

1. Розвивати систему відкритого доступу до навчальної літератури, матеріалів для підготовки до занять, іспитів, написання підсумкових робіт.
2. Розширювати асортимент навчальних електронних ресурсів відкритого доступу.
3. Удосконалювати пошуковий інструментарій користування бібліотечними ресурсами та базами даних.
4. Організовувати заходи та семінари для підвищення інформаційної грамотності та дослідницьких навичок.

Для науковців та аспірантів:

1. Розширювати доступ до повнотекстових та наукометричних баз даних для проведення наукових досліджень.
2. Розвивати послуги та сервіси, спрямовані на сприяння публікаційній активності та підвищення репутації як окремих дослідників, так і Університету в цілому
3. Організовувати консультації та семінари щодо пошуку, відбору та оформлення джерел до наукових робіт.
4. Допомогати у виборі наукових журналів для публікації результатів досліджень.
5. Заохочувати до використання інституційного репозитарію для збереження публікацій результатів наукових досліджень.
6. Надавати інформацію про наукові заходи, конференції та грантові можливості.

Для викладачів:

1. Розширювати асортимент ресурсів для підготовки та підтримки навчального процесу, включаючи електронні версії підручників та матеріалів для лекцій.
2. Надавати підтримку у створенні силабусів та списків рекомендованої літератури для оновлення курсів освітніх програм.
3. Сприяти використанню цифрових колекцій та ресурсів відкритого доступу для створення навчальних матеріалів.
4. Забезпечувати доступ до ресурсів, які сприяють підвищенню професійної кваліфікації та методологічного розвитку.

Для людей з інвалідністю:

1. Забезпечувати максимальний доступ до освітніх та наукових ресурсів і послуг.

ІНДИКАТОРИ

1. Щорічне зростання кількості відвідувань бібліотеки та кількості віртуальних користувачів.
2. Щорічне збільшення використання бібліотечно-інформаційних ресурсів.
3. Щорічне збільшення кількості завантажених повнотекстових документів з відкритих наукових та освітніх електронних ресурсів.
4. Щорічне зростання обсягу цифрового репозитарію.
5. Щорічне підвищення рівня задоволеності якістю бібліотечних послуг за всіма напрямками.
6. Щорічне підвищення рівня задоволеності користувачів актуальністю інформаційних ресурсів Бібліотеки
7. Підвищення рівня обізнаності у використанні наукометричного інструментарію.

НАПРЯМ 2. Створення та розвиток безпечного, доступного, комфортного та творчого простору

Бібліотека є зручним місцем для самостійної або колективної роботи, підготовки до семінарських занять, написання та підготовки до захисту наукових робіт, для зустрічей з викладачем, студентом, аспірантом або для спілкування з друзями та відпочинку; зручним місцем для проведення конференцій, зустрічей з провідними науковцями та видатними людьми, виставок та інших заходів.

Пріоритетним завданням бібліотеки є створення комфортного віртуального середовища для користувача, адже більшість інформації є у вільному доступі у мережі Інтернет, а також в локальних мережах бібліотек. Ми використовуємо інформаційні технології, щоб наші ресурси та сервіси були доступними та зручними в користуванні для навчання, викладання та дослідження.

ІНІЦІАТИВИ

Фізичний простір:

1. Створити безпечні умови перебування в приміщенні Бібліотеки (відповідність пожежним та санітарним нормам, нормам цивільного захисту та охорони праці).
2. Оновити систему вентиляції для створення комфортних умов перебування у приміщеннях сховищ Бібліотеки.
3. Відремонтувати приміщення Бібліотеки у корпусах факультетів. Оновити дизайн та технічне обладнання, враховуючи сучасні тенденції, принципи універсального дизайну та потреби користувачів і працівників.
4. Запровадити чітку та зрозумілу для користувачів систему інформування та навігації в приміщенні Бібліотеки.
5. Створити комфортні локації для індивідуальних занять.

Віртуальний простір:

1. Здійснити агрегацію пошуків з різних сервісів Бібліотеки (електронний каталог, електронна бібліотека, цифровий репозитарій, електронні колекції, сайт НБ) до єдиного пошукового сервісу за принципом «єдиного пошукового вікна».
2. Створити фіксовані пошуки на допомогу навчанню та викладанню.
3. Інтегрувати власні інформаційні ресурсів у світовий електронний каталог World Cat та інші пошукові системи.
4. Продовжити розвиток цифрового репозитарію як інструменту відкритої науки й освіти та сприяти підвищенню «видимості» наукових періодичних видань і наукових конференцій Університету у світовому науковому співтоваристві.

5. Продовжити цифровізацію фондів рідкісних/цінних видань з метою їх популяризації та безпечного використання.
6. Використовувати виключно ліцензійне та/або вільне ПЗ для серверного обладнання та робочих станцій.
7. Розширити інтернет-представництво Бібліотеки з урахуванням інноваційних трендів.
8. Застосовувати інтерактивні формати (віртуальні тури, відеоматеріали тощо).

ІНДИКАТОРИ

1. Підвищення рівня фізичного комфорту користувачів у Бібліотеці та збільшення зручних локацій з оновленим дизайном та обладнанням.
2. Щорічне збільшення кількості відвідувань Бібліотеки (фізична присутність).
3. Щорічне збільшення кількості відвідувань веб-ресурсів Бібліотеки (сайт, цифровий репозитарій, електронний каталог, електронна бібліотека, передплачених баз даних).
4. Щорічне підвищення рівня задоволеності віртуальним простором Бібліотеки (сайт, цифровий репозитарій, електронний каталог, електронна бібліотека, соціальні мережі, WiFi, замовлення локації/екскурсій/навчання, віртуальна довідка, електронна доставка документів тощо).

НАПРЯМ 3. Формування та розвиток актуальної колекції інформаційних ресурсів

Бібліотечно-інформаційні ресурси повинні максимально відповідати потребам навчального та наукового процесів Університету та запитам університетської спільноти.

ІНІЦІАТИВИ

1. Проводити детальний аналіз потреб викладачів, студентів, наукових співробітників та дослідників для з'ясування їхніх вимог щодо ресурсів, які вони очікують від Бібліотеки.
2. Формувати актуальну частину та забезпечити збереження фундаментальної частини друкованої колекції.
3. Розвивати міжбібліотечні зв'язки для книгообміну.
4. Розвивати електронну бібліотеку шляхом опрацювання ресурсів з відкритих джерел та дозволених авторами.
5. Розвивати спеціальні колекції Бібліотеки на основі оцифровування найбільш цінної частини друкованого фонду та генерації власних е-ресурсів.

6. Розвивати цифровий репозитарій – відкритий електронний архів наукових та освітніх матеріалів УДУ імені Михайла Драгоманова як інструменту відкритої науки та освіти.

ІНДИКАТОРИ

1. Рациональне співвідношення поповнення та вибуття бібліотечного фонду.
2. Щорічне збільшення кількості нових видань (за останні п'ять років видання), залучених до фонду Бібліотеки.
3. Щорічна оптимізація показника обертаності паперового фонду (книговидача/кількість фонду).
4. Щорічне збільшення кількості завантажених/переглянутих повнотекстових документів.
5. Щорічне підвищення динаміки використання власних е-ресурсів.

НАПРЯМ 4. Удосконалення процесів та послуг

Оновлення вже наявних та введення нових послуг є важливим чинником успішної діяльності Бібліотеки, тому необхідно переосмислити, переформатувати технології й напрями роботи та оптимізувати усі бізнес-процеси.

ІНІЦІАТИВИ

1. Уніфікувати групи технологічних процесів для їх автоматизації.
2. Створити спрощені інтерфейси для завдань, які виконуються найчастіше, засобами існуючого ПЗ (АБІС ІРБІС64+).
3. Впровадити службовий сайт співробітників Бібліотеки із функціями ведення обліку використання робочого часу та автоматизованого формування звітів.
4. Проводити детальний аналіз потреб усіх груп користувачів для з'ясування їхніх вимог щодо бібліотечних послуг.

ІНДИКАТОРИ

1. Зменшення трудозатрат на організаційні процеси.
2. Зменшення трудозатрат на рутинні технологічні процеси.
3. Підвищення якості інформаційних продуктів, створених Бібліотекою.
4. Щорічне збільшення кількості користувачів, задоволених послугами Бібліотеки.

НАПРЯМ 5. Розвиток людського капіталу. Підвищення ефективності внутрішньої комунікації

Загальний успіх і результат діяльності Бібліотеки залежать від кожного

її працівника, тому важливо створити умови для професійного та персонального розвитку працівників з акцентуацією на компетентності, мотивованості та клієнтоорієнтованості.

Налагодження дієвої внутрішньої комунікації – важливий елемент посилення спроможності організації, який сприяє формуванню спільноти однодумців, досягненню поставленої мети.

ІНІЦІАТИВИ

Для професійного та персонального розвитку

1. Розробити та впровадити комплексну програму розвитку персоналу, базуючись на світових тенденціях управління здібностями.
2. Сформувати та розвинути організаційну культуру Бібліотеки через неформальне спілкування та спеціальні заходи.
3. Залучити кваліфікованих фахівців до команди Бібліотеки.
4. Залучити працівників бібліотеки до участі у професійних спільнотах.

Для дієвої внутрішньої комунікації:

1. Удосконалити та розвинути систему внутрішньої комунікації Бібліотеки.
2. Удосконалити та розвинути систему зберігання та доступу до внутрішньої інформації для працівників Бібліотеки.
3. Створити автоматизовану базу знань для синхронізації внутрішньої комунікації працівників та забезпечення ефективного зворотнього зв'язку.
4. Ініціювати створення робочих груп, які працюватимуть над спільною метою і водночас підтримуватимуть баланс між повсякденними питаннями і довгостроковими цілями.

ІНДИКАТОРИ

1. Щорічне зменшення кількості «незакритих» процесів Бібліотеки кваліфікованими працівниками.
2. Щорічне підвищення рівня задоволеності користувачів професіоналізмом бібліотечних працівників.
3. Щорічне збільшення кількості працівників, залучених до робочих груп.
4. Щорічне збільшення кількості працівників, які взяли участь у різних заходах із підвищення кваліфікації та саморозвитку.
5. Щорічне зменшення кількості не виконаних вчасно рішень методичної ради Бібліотеки.
6. Кількість членів УБА.

НАПРЯМ 6. Розвиток наукової діяльності, спрямованої на практичне впровадження її результатів у роботу бібліотеки

Проведення наукових досліджень з одночасним застосуванням їх результатів на практиці дасть змогу Бібліотеці бути дійсно інноваційною організацією, яка розвивається на користь своїх клієнтів. Усі власні інтелектуальні здобутки плануємо поширювати у професійному колі задля розвитку бібліотечної сфери в цілому.

ІНІЦІАТИВИ

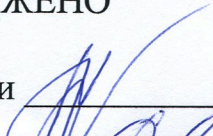
1. Розвивати наукові дослідження за актуальними напрямками інформаційно-бібліотечної галузі на основі аналізу проблематики наукових досліджень в Україні та світі.
2. Підтримувати систему висвітлення наукових досліджень та практичного досвіду Бібліотеки у фаховій періодиці та на мережевих ресурсах.
3. Підтримувати систему видавництва (електронного, паперового) власних наукових та науково-бібліографічних показників.

ІНДИКАТОРИ

1. Кількість завершених власних досліджень та практичних впроваджень у процеси Бібліотеки.
2. Кількість наукових публікацій працівників Бібліотеки у фаховій періодиці та на мережевих ресурсах, виступів на науково-практичних заходах за всіма напрямками досліджень
3. Кількість виданих науково-бібліографічних показників.

Стратегія прийнята «24» березня 2024 року
на засіданні науково-методичної ради Наукової бібліотеки УДУ імені
Михайла Драгоманова.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи Торбін Г. М.

Директор Наукової бібліотеки Савенкова Л. В.